

Právny odbor: Civilné právo
Predmet sporu: poriadkovej pokute
7Co/288/2006

4105206515

U z n e s e n i e

Krajský súd v Nitre v právnej veci žalobcu: A. K., bytom S., S. č. XX, . zast. JUDr. E. S., advokátom v N., K. XX. proti žalovanému: S., s.r.o., V., S. č. XXXX, . zast. JUDr. J. B., advokátom v N., F. XX, . o zaplatenie sumy 48.452, - EUR s prísl., o odvolaní žalovaného proti uzneseniam Okresného súdu v Nitre č. k. 25C 140/05-136 zo dňa 14.6.2006 a č.k. 25C 140/05-220 zo dňa 19.10.2006 rozhodol

r o z h o d o l :

Odvolací súd obe napadnuté uznesenia súdu prvého stupňa m e n í tak, že žalovanému sa poriadková pokuta neukladá.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa prvým i druhým napadnutým uznesením uložil v zmysle § 53 ods. 1 OSP žalovanému povinnosť zaplatiť poriadkovú pokutu vo výške 10.000, - Sk v lehote 3 dní na účet súdu. Obidve uznesenie odôvodnil tým, že žalovaný neuposlúchol príkaz súdu na predloženie dôkazu a to oznámenie mien a adries všetkých súčasných i bývalých zamestnancov žalovaného, ktorí pracovali alebo sa školili u materskej firmy žalovaného- S. S., B.V. v období od 1.1.2002 do 21.3.2003. Uloženie prvej poriadkovej pokuty uznesením zo dňa 14.6.2006 odôvodnil súd tým, že na pojednávaní dňa 16.5.2006 bol žalovaný vyzvaný na predloženie zoznamu mien jeho zamestnancov , čo odmietol rešpektovať, preto ho súd opätovne vyzval na predloženie dôkazu výzvou doručenou právnomu zástupcovi žalovaného dňa 25.5.2006. Nesplnenie uloženej povinnosti žalovaným súd považoval za konanie, ktorým sťažuje a zdržuje postup súdu, čo bolo dôvodom pre uloženie poriadkovej pokuty vo výške 10.000, -Sk podľa § 53 ods. 1 OSP, keďže predloženie uvedeného dôkazu považuje súd v zmysle ust. § 120 ods. 1 vety tretej OSP za dôkaz, ktorý účastníci síce nenavrhl, ale súd vykonanie tohto dôkazu považuje za nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Uloženie poriadkovej pokuty druhým napadnutým uznesením zo dňa 19.10.2006 súd odôvodnil tým, že ďalšou výzvou zo dňa 11.9.2006, doručenou právnomu zástupcovi žalovaného aj žalovanému dňa 19.9.2006 opätovne vyzýval žalovaného na predloženie zoznamu mien jeho zamestnancov, ktorú žalovaný odmietol rešpektovať s odôvodnením, že takýto postup súdu je v rozpore s ust. § 120 OSP a že ide o predmet obchodného tajomstva. Súd však toto tvrdenie žalovaného nepovažoval za dôvodné, pretože práve ust. § 120 ods. 1 OSP mu dáva možnosť vykonať aj taký dôkaz, ktorý účastníci nenavrhujú, ak ho súd považuje za dôležitý pre rozhodnutie vo veci, nevynímajúc ani také dôkazy, ktoré podľa účastníkov môžu byť predmetom obchodného tajomstva. Odmietanie žalovaného predložiť uvedený dôkaz (zoznam zamestnancov) súd považuje za konanie ktorým žalovaný sťažuje a zdržuje postup súdu.

Proti oboj uzneseniam podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý žiadal obe napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmeniť tak, že žalovanému sa poriadková pokuta neukladá. Uviedol, že napadnuté uznesenia a postup súdu považuje za nesprávny. Výzvy súdu predložiť požadované doklady sú z právneho hľadiska neopodstatnené. Povinnosť predkladať súdu uvedené doklady nevyplýva ani z ust. § 78 OSP ani z ust. § 120 OSP. Predmetná vec je sporovým konaním v ktorom sa žalobca domáha zaplatenie stravného (rozdiel medzi skutočne vyplateným stravným a zákonným nárokom) za zahraničné pracovné cesty. Pre tento druh konania je charakteristická kontradiktórnosť. V prvom rade žalobca musí preukazovať opodstatnenosť svojich nárokov. Súd má zisťovať skutkový stav v rozsahu účastníkmi tvrdených skutočností a za pomoci účastníkmi označených dôkazných prostriedkov. Výzvy súdu na predloženie požadovaného dôkazu, ktorý nesúvisí s predmetom konania a jeho vykonanie nie je pre rozhodnutie veci nevyhnutné, je v rozpore s princípom konradiktórneho sporového konania, predovšetkým s jeho základným prejednacím princípom ako aj s ustanovením § 120 ods. 1 tretia veta OSP. Vzhľadom na priebeh doterajšieho konania, keď už boli vypočutí svedkovia navrhnutí žalobcom aj žalovaným, súdom požadovaný dôkaz (oznámiť mená všetkých zamestnancov, ktorý v období za ktoré si žalobca uplatňuje nárok, pracovali v tej firme kde žalobca)

nie je nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci, teda nie je daná ani výnimočná a odôvodnená potreba jeho vykonania, pretože nemá žiaden logický súvis s predmetom žaloby. Okrem toho, požadovaný zoznam všetkých zamestnancov predstavuje pre žalovaného predmet obchodného tajomstva v zmysle ust. § 17 až 20 Obchodného zákonníka a nie je povinný ich zverejniť. On svojím postupom neodôvodnil uloženie poriadkovej pokuty; súd od neho žiadal splnenie povinnosti, ktorú Občiansky súdny poriadok žalovanému neukladá, a preto nebol povinný poslúchnuť neoprávnený príkaz súdu. .

Odvolačný súd po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 písm. c) OSP dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

Predmetom konania sú mzdové nároky žalobcu na zaplatenie sumy 48.452, -EUR s prísl. (po pripustení poslednej zmeny žaloby) za nevyplatené stravné pri zahraničných cestách

Z obsahu spisu vyplýva, že v návrhu podanom na súd dňa 31. 3. 2005 žalobca požadoval vyplatenie cestovných náhrad za pracovné cesty do H. v čase od 3. 1. 2002 do 31. 3. 2002 a od 3. 4. 2002 do 30. 6. 2002 v sume 237.715, - Sk s príslušenstvom. Návrh obdržal žalovaný spolu s platobným rozkazom súdu zo dňa 9. 6. 2005.. V priebehu konania žalobca niekoľko krát rozšíril žalobný nárok; o poslednom rozšírení žalobného návrhu na sumu 48.452, -EUR s prísl., súd rozhodol na pojednávaní dňa 20.6.2005 v zmysle § 95 OSP tak, že túto zmenu pripustil. Žalobca k žalobe ako dôkaz pripojil len dohodu o zmene pracovnej zmluvy. V priebehu konania žalobca požiadal súd v zmysle § 78 OSP o zabezpečenie kompletnej dokumentácie a vyúčtovania jednotlivých pracovných ciest uskutočnených do H. v čase od 1. 1. 2002 do 31. 8. 2004. Žalovaný spolu s podaním odporu proti platobnému rozkazu, predložil súdu doklady (vyúčtovanie cestovných výdavkov žalobcu za rok 2002 a zmluvu zo dňa 1.11.2001 o zabezpečení stravovania pre jeho zamestnancov v H.). V priebehu konania žalovaný sám predložil dôkazy na preukázanie jeho tvrdení (vyhlásenie holandskej spoločnosti o podieľaní sa na nákladoch školenia zamestnancov žalovaného, montážnu zmluvu z 1.11.2001, výdavkové pokladničné doklady o prevzatí záloh žalovaným k pracovným cestám za rok 2002). Na prvom pojednávaní pred súdom prvého stupňa dňa 9.3.2005 po vypočutí účastníkov, žalovaný navrhol vypočuť svedkov P. B. a B. C., ktorých súd na ďalšie pojednávanie predvolal a žalovaný zároveň zabezpečil výsluch svedka G. V.. Súd týchto svedkov vypočul. Žalobca písomným podaním zo dňa 13.4.2006 požiadal o vypočutie svedkov P. I. a M. K. (bývalí spoluzamestnanci žalobcu) a súd aj týchto svedkov vypočul. Pojednávanie zo dňa 16.5.2006 súd odročil na výsluch neprítomných svedkov a zároveň uložil žalovanému povinnosť oznámiť súdu mená všetkých zamestnancov, ktorí od 1.1.2002 do 21.3.2003 pracovali alebo sa školili u materskej firmy - S. S.. B.V. s ich adresami trvalého alebo prechodného pobytu, ktoré má evidované, a to aj v prípade že tam už nepracujú . Žalovaný písomným podaním zo dňa 17.5.2006 reagoval na uvedenú mu povinnosť s tým, že považuje takýto dôkaz (zoznam všetkých zamestnancov) za nadbytočný, nesúvisiaci s predmetom sporu a okrem toho ho nenavrhol ani jeden z účastníkov. Zároveň predložil vyúčtovanie cestovných výdavkov pracovnej cesty žalobcu za obdobie od 11.1.2004 do 21.2.2004. Nato súd prvého stupňa výzvou zo dňa 19.5.2006 žiadal právneho zástupcu žalovaného o predloženie už požadovaného zoznam zamestnancov v lehote 15 dní s upozornením o možnosti uloženia poriadkovej pokuty do výšky 25.000, -Sk. Na túto výzvu reagoval právny zástupca žalovaného písomne dňa 31.5.2006 s tým, že on nemá možnosť požadované doklady predložiť, pokiaľ mu ich neposkytne žalovaný a opätovne namieta opodstatnenosť postupu súdu, pretože zoznam všetkých zamestnancov nie je dôkazom podstatným pre toto konanie. Nato súd prvého stupňa prvým napadnutým uznesením zo dňa 14.6.2006 uložil žalovanému poriadkovú pokutu vo výške 10.000, -Sk. Súd pokračoval v konaní a na pojednávaní dňa 20.6.2006 žalobca navrhol vypočuť svedkov K. P. z V., M. M. z T. M., X. T. a L. L. z V., L. č. XXXX/XX, . ktorí boli zamestnancami žalovaného a tiež pracovali v H.. Toto pojednávanie súd odročil na ďalší termín s tým, že adresy navrhovaných svedkov ale i ďalších (V. S. a J. S.) si zistí súd z registra obyvateľstva a z príslušných obecných úradov a Sociálnej poisťovne. Adresy uvedených svedkov sa podarilo zistiť a nachádzajú sa v spise. Napriek tomu, súd ďalšou výzvou zo dňa 11.9.2006 doručenou žalovanému i jeho právnenmu zástupcovi dňa 19.9.2006 opätovne žiadal od žalovaného predloženie zoznamu mien a adries jeho zamestnancov, rovnako ako v predchádzajúcej výzve zo 16.5.2006. Žalobca aj na túto výzvu reagoval písomným podaním zo dňa 26-9-2006 s tým, že výzvu súdu považuje za neopodstatnenú, z rovnakých dôvodov ako uvádzal už v odpovedi na prvú výzvu. Potom bolo vo veci ešte jedno pojednávanie dňa 28.9.2006 , ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že žalobca v lehote 10 dní oznámi súdu návrhy na doplnenie dokazovania. Žalobca súdu písomne oznámil, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Nato súd druhým napadnutým uznesením zo dňa 19.10.2006 uložil žalovanému poriadkovú pokutu vo výške 10.000, -Sk.

Občiansky súdny poriadok v § 1 upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb. Predmetom tejto úpravy je postup súdu a účastníkov pri riešení žalôb na začatie konania a s nimi spojených procesných a iných právnych otázok podaných účastníkmi civilnoprávneho vzťahu. Táto úprava sleduje spravodlivú právnu ochranu porušených či ohrozených subjektívnych práv a záujmov účastníkov, a na tomto základe právnu výchovu všetkých subjektov civilného procesu a verejnosti k rešpektovaniu zákonov, plneniu povinností a všeobecnej úcte k právam.

Podľa § 6 OSP v konaní postupuje súd v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná.

Podľa § 53 ods. 1, 3 OSP tomu, kto marí uplatnenie základného práva iného účastníka konania, alebo kto hrubo sťažuje postup konania tým, že sa neustanoví na súd, hoci naň bol riadne a včas predvolaný a svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami, alebo kto neposlúchne príkaz súdu, alebo kto ruší poriadok, alebo kto urobí hrubo urážlivé podanie, súd uloží uznesením poriadkovú pokutu až do výšky 25.000, - Sk. Poriadkové pokuty pripadajú štátu.

Podľa § 49 ods. 1 OSP ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Ak má však účastník osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj jemu.

Podľa § 120 ods. 1 OSP účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Zákonným predpokladom na uloženie poriadkovej pokuty je záver o danosti predpokladov upravených v citovanom zákonnom ustanovení. Výklad marenia základného práva iného účastníka a hrubého sťaženia postupu súdu je vecou posúdenia individuálneho prípadu. Vyžaduje brať do úvahy pasívne správanie účastníka ale aj to, či tým došlo k poruche v postupe súdu, ktoré má za následok neurobenie určitého úkonu alebo nerozhodnutie vo veci, ak už súd mal rozhodnutie pripravené a len účastník toto rozhodnutie zmaril. Používanie poriadkového opatrenia je nielen oprávnením súdu, ale aj povinnosťou, ak by uloženie poriadkovej pokuty mohlo prispieť k odstráneniu príčin, pre ktoré vznikajú prieťahy v konaní. Splnenie podmienky marenia uplatnenia základného práva iného účastníka konania a hrubého sťažovania postupu konania odôvodňujúceho uloženie poriadkovej pokuty v zmysle § 53 ods. 1 OSP je vecou starostlivého uváženia všetkých okolností prípadu.

Z oboch napadnutých uznesení vyplýva, že súd prvého stupňa poriadkovú pokutu uložil žalovanému z dôvodu, že tento nerešpektoval opakovanú výzvu realizovanú prípisom na predloženie požadovaného zoznamu zamestnancov a tým sťažil a zdržal postup súdu. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že celkový postup prvostupňového súdu nebol v súlade s Občianskym súdnym poriadkom. Podľa obsahu spisu totiž súd prvú výzvu zo dňa 16.5.2006 na predloženie zoznamu zamestnancov, za nerešpektovanie ktorej uložil žalovanému prvú poriadkovú pokutu, zaslal výlučne zástupcovi žalovaného, hoci evidentne splnenie povinnosti vyžadoval od žalovaného. Vzhľadom na to výzvu bolo potrebné doručiť aj žalovanému podľa § 49 ods. 1 druhej vety OSP a samotnú výzvu - ak mali byť neskôr na jej základe vyvolené dôsledky v podobe poriadkovej pokuty - bolo nutné vypracovať formou uznesenia v zmysle § 129 ods. 2 a § 167 OSP. Povinnosť možno účastníkovi totiž uložiť len rozhodnutím súdu, v tomto prípade pri procesnej povinnosti uznesením. Druhú výzvu zo dňa 11.9.2006 pre nerešpektovanie ktorej uložil žalovanému druhú poriadkovú pokutu už doručil aj žalovanému, ale tiež nebola vypracovaná vo forme uznesenia v zmysle ust. § 129 ods. 2 a § 167 OSP. Odvolací súd pri preskúvaní prvého napadnutého uznesenia zo dňa 14.6.2006 dospel k záveru, že v danom štádiu konania nebola žalovanému uložená povinnosť na základe výzvy zo dňa 19.5.2006 v súlade s procesnoprávnym predpisom, keď výzva nebola doručená žalovanému ale len jeho právnomu zástupcovi, hoci povinnosť predložiť dôkaz súd ukladal žalovanému. Ak súd uložil poriadkovú pokutu žalovanému za nerešpektovanie príkazu súdu, hoci mu výzvu obsahujúcu tento príkaz nedoručil, rozhodol nesprávne a odvolací súd musel napadnuté uznesenie podľa § 220 OSP zmeniť tak, že žalovanému sa poriadková pokuta neukladá.

V prípade druhého napadnutého uznesenia zo dňa 19.10.2006 už bola výzva na predloženie dôkazu zo dňa 11.9.2006 riadne doručená i žalovanému. Z výzvy však nie je zrejmé, prečo súd považuje žiadaný zoznam všetkých pracovníkov za taký dôkaz, ktorý napriek tomu, že ho účastníci nenavrhl

súd považuje za potrebné vykonať. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca i žalovaný navrhli vypočuť svedkov, ktorí pracovali v zahraničí v rovnakom období ako žalobca, niektorých z nich súd už vypočuť, ale ďalších doteraz nevypočuť, napriek tomu, že zistil ich adresy. Namiesto toho, aby na pojednávanie predvolal navrhnutých svedkov, trval na tom, aby žalovaný predložil ako dôkaz zoznam mien a adries všetkých pracovníkov, ktorí pracovali alebo sa zúčastnili školení v zahraničí v tom období, za ktoré si uplatňuje doplatenie cestovných náhrad žalobca. Súd ani vo výzve z 11.9.2006 ani v zápisnici o odročení pojednávania nezdôvodnil, prečo by mal byť uvedený zoznam dôkazom nevyhnutným pre rozhodnutie vo veci. Takýto dôkaz sám osebe je bezpredmetný, mohol by mať význam len pre vykonanie iného dôkazu a to vypočutie zamestnancov v ňom uvedených ako svedkov, mená a adresy ktorých by súd zistil práve z tohto zoznamu. Objasnenie skutočnosti, či a v akom rozsahu bola zamestnancom poskytovaná pri pracovných cestách strava je možné zistiť zo svedeckých výpovedí už účastníkmi navrhnutých svedkov a nie oboznámením zoznamu mien a adries všetkých zamestnancov. Takýto dôkaz (zoznam zamestnancov) je v tomto štádiu konania nadbytočný, pretože ku skutkovým okolnostiam potrebným pre rozhodnutie vo veci už boli vypočutí navrhnutí svedkovia a ďalších, ktorých mená a adresy sa nachádzajú v spise, súdu nič nebráni aby ich vypočuť. Vzhľadom na obsah predloženého spisu odvolací súd konštatoval, že zákonný dôvod na uloženie poriadkovej pokuty žalovanému druhým napadnutým uznesením zo dňa 19.10.2006 daný nebol. Preto aj o tomto uznesení rozhodol tak, že ho podľa § 220 OSP zmenil tak, že sa žalovanému poriadková pokuta neukladá.

P o u č e n i e :

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Krajský súd v Nitre, dňa 30.11.2006

JUDr. Sidónia Sládečková

predseda senátu

Za správnosť: Katarína Vilimeková

Krajský súd v Nitre

Za správnosť anonymizácie: Zuzana Svíteková